

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Zrcalo ljubezni

do našega kmeta

Vemo, da z dremanjem ne bomo dosegli nič, in tudi na tak način nečemo ničesar doseči. Mi hočemo zavednega, prosvitljenega, socialno, gospodarsko in politično ter kulturno razgibanega kmeta. Mi nečemo biti nikomur gospodarji, da bi mu v dremavici ukazovali, ampak želimo dvigniti naše podeželje na tako stopnjo zrelosti, da bo lahko z jasnim pogledom in zrelem presojanjem samo odločalo o svoji usodi.

Bogu, kar je božjega, narodu, kar je njegovega. To je naše geslo in naš pošten program. Z delom, s poštenim in smotrenim delom moramo pregnati dremavico iz naših ljudi. Vsak poedinec se mora zavedati, da ni praznik, predragi, nam naše življenje, nam naše življenje je delaven dan!

Proč torej z duševno lenobo, proč z brezbriznostjo! Pokonec glave. Če je še tako hudo, z vero v zmago moramo na delo in delo nam bo rodilo obilo sadov. Prvi sad pa, ki ga kmetijsko gibanje hoče in mora doseči je enakopraven, prosvitljen, zaveden podeželski človek, ki ne bo stanovsko — razredno zagrizen in omejen, ampak bo tvoril podlago za nov podeželski rod, ki ne bo samo po številu, ampak po stopnji svojega udejstvovanja in po svoji zrelosti jedro države in družbe.

Ta naloga je vredna več ko enega življenja. Zato smo prepričani, da se bo tej nalogi posvečalo vedno več naših najboljših sinov. Ti bodo znali mimo in preko sedanjih malenkostnih političnih strank usmeriti razvoj vsega našega življenja, zlasti razvoj našega kmetstva novim

zarjam naproti. Dali bodo vasi in podeželju sploh tak obraz in tako podobo, da bo res prišlo do izraza in veljave to, kar je naše, kar je slovensko, slovensko in človeško, ne pa to, kar so nam z bičem in mečem privzgojile tuje sile, pa naj so vplivale odkoderkoli!

Naše gibanje bo ob vpoštevanju vseh bitnih naših posebnosti in spoštovanju kulturnih in moralnih vrednot, ki nam jih je dalo in nam jih daje krščanstvo, poiskalo in obudilo, oplemenitilo in osvobodilo ter na novo v življenje priključilo vse ono, kar naš narod odlikuje.

Vemo, da to ni delo nekaj let niti delo enega samega rodu, zato nas tudi trenuten morebitni neuspeh ne oplasi. Narobe! S tem večjo voljo in požrtvovalnostjo pojdemo na delo. Kdor pa v dremanju vidi napredek, mu ne moremo pomagati. Kar lepo naj dremlje, da vsaj zgaga ne bo delal!

Kmetijska statistika, Ministrstvo za kmetijstvo je izdelalo tiskano publikacijo: »Poljoprivredna godišnja statistika za leto 1934«, ki vsebuje podatke o površinah ter pridelkih poljedelskih sadežev, vinogradništva, sadjarstva in živinoreji; dalje o izvozu in uvozu kmetijskih pridelkov in izdelkov, domače živine ter nje proizvodov, divjačine, kmetijskega orodja, strojev in drugih potrebščin za kmetijstvo. Knjiga stane Din 70.—. Interesenti si zamorejo podatke iz te publikacije izpisati pri kmetijskem oddelku k. banske uprave in sreskih načelstvih, za kar je vložiti s 5.— Din kolkovane prošnje.

Kako so rešili kmetjsko zaščito na Poljskem

Vprašanje razdolžitve kmetov opazamo v zadnjih letih povsod, ker so cene kmečkih pridelkov padle na svetovnem trgu prav znatno. O razdolžitvi kmetov se razpravlja celo v bolj industrijskih državah, kjer uživajo kmetje velike koristi od visoke carinske zaščite, ki skoro onemogoča dovoz kmečkih pridelkov iz drugih pretežno kmetjskih držav in znižuje ceno baš teh kmečkih pridelkov iz pretežno kmečkih držav, dočim zvišuje cene kmečkih pridelkov v državi pretežno industrijskega značaja.

Za Jugoslavijo mora biti zanimivo, kako so to vprašanje rešili na Poljskem baš vsled tega, ker ima Poljska našemu gospodarstvu zelo podobno gospodarstvo: Kmetje predstavljajo na Poljskem 70% vsega prebivalstva in veljajo tudi zanje skoro iste težave glede prodaje kmetijskih pridelkov kakor za naše kmete, ker ovirajo carinske meje drugih držav njihov izvoz. Tudi poljski kmet je torej spoznal težave pri odplačevanju svojega dolga in kmalu je prišla tudi državna oblast do prepričanja, da mora izdati primerne ukrepe v svrhu uravnoteženja intere-

sov kmečkih dolžnikov in njihovih upnikov, predvsem denarnih zavodov.

Prvi ukrep se je nanašal na konvencijo posojil zavodov, ki dajejo dolgoročna posojila iz izkupička zastavnih listov. Obrestovanje teh obligacij in posojil se je znižalo na 4—5%, obenem pa se je moglo odplačevanje teh obligacij iz njihovega izkupička danih dolgoročnih posojil podaljšati od 20—33 let na največ 56 let. Da se doseže hitrejši način izterjevanja zapadlih obrokov ter posojil, se je dala denarnim zavodom pravica, da vodijo sami izvršbo zoper netočnega dolžnika. Na ta način se je doseglo mnogo točnejše plačevanje obrokov, obenem pa se je izvršilni postopek pocenil, vsled česar bi bil tak izvršilni postopek priporočljiv tudi pri nas.

Drugi ukrep se je nanašal na ostala posojila denarnih zavodov, ki so jih dajali iz vlog, torej deloma kratkoročno, deloma dolgoročno. Dolgoročna posojila so dajale zlasti hranilnice. Dočim je prej na Poljskem značala obrestna mera za taka posojila vsaj 8—10%, je bila zni-

žana na 6—8%, obenem pa se je moglo porazdeliti odplačilo dolga na več let.

S tem se Poljska ni zadovoljila. Predvsem se je zavedala, da mora nastopiti pri denarnih zavodih prezadolženost, ako se zniža sam kapital njihovih terjatev napram kmetom. Zato si ni upala predpisati znižanja dolga samega. Ker pa lahko nastopijo težave pri denarnem zavodu tudi le vsled prekomernega znižanja obresti, je poljska država prevzela na sebe polovico znižanja obrestne mere, zavedajoč se, da bi onemogočila ustvarjanje novega narodnega kapitala v denarnih zavodih, ako bi ti vsled znižanja kmečkih obresti morali znižati obresti za vloge na prenzko stopnjo.

Da morejo poljski denarni zavodi tudi izplačevati svoje vloge v neomejenem obsegu, je vlada ustanovila Akceptacijsko banko, ta daje denarnim zavodom, ki imajo kmečka posojila, menice s svojim akceptom do višine teh posojil, katere lahko denarni zavod pri poljski Narodni banki (Bank Polski) brez vseh omejitev vnovči. Akceptacijska banka dobi za svoj podpis le malenkostno provizijo — 1/8 letno.

V l. 1935. so nastopile male spremembe dosedanjih ukrepov. Predvsem so vsi kratkoročni in srednjeročni krediti na podlagi posestev do 500 ha obvezno spremenijo v posojila z rokom odplačevanja 10—14 let, obresti za vsa taka kmečka posojila pa se znižajo na 4 in pol odstotka, torej na isti znesek, kot je to predvideno pri nas. Poljska vlada je torej mnenja, da zmore kmet tudi pri današnjih prilikah 4 in pol odstotno obrestovanje, ki je še vedno mnogo nižje kakor pred vojno. Poljski zakonodajalec pa si je tudi svest svoje težke odgovornosti za nadaljno uspešno delovanje denarnih zavodov, ki imajo taka kmečka posojila. Ako namreč plačujejo denarnemu zavodu kmečki dolžniki komaj 4 in pol odstotka obresti, je zavodu nemogoče plačevati za vloge več kakor 2% obresti, in tako nizke obresti ubijajo v vlagateljih voljo do nalaganja denarja v denarne zavode s prenzikimi obrestmi. S tem se ubija ustvarjanje narodnih prihrankov in narodnega kapitala in posledica more biti le še večja odvisnost celokupnega gospodarstva od tujega kapitala.

Zato je poljska država sklenila, da povrne denarnim zavodom glavni del obrestne diference, ki nastane med prejšnjo in sedanjo 4 in pol odstotno obrestno mero za kmečka posojila ter dobivajo denarni zavodi od države posebej še letno 1—3% bonifikacije. Važno je načelo, da veljajo isti predpisi glede povračil obresti, odn. kmečke zaščite za vse vrste denarnih zavodov enako, torej tudi za državne in privilegirane denarne zavode, ki so na Poljskem izredno močni. Izjema veljaj edinole za hranilnice, ki morejo celo v nekaterih primerih zahtevati poleg največ 3% bonifikacije še 2/8%.

Tudi pri novejši ureditvi kmečkih dolgov je obveljalo načelo, da se mora denarnim zavodom omogočiti, da morejo na podlagi tako urejenih kmečkih terjatev dobiti posojila za izplačilo vlagateljev. Akceptacijska banka daje denarnim zavodom svoje akcepte, ki jih morejo denarni zavodi predložiti Narodni banki in drugim privi-

legiranim zavodom v zvrho reeskompta. Važno je, da se dajejo taki reeskomptni krediti za čas 10—14 let in da so kmečki dolžniki prisiljeni odplačevati svoj dolg redno, ker so obenem podvrženi posebni kontroli.

Kmečka zaščita je na Poljskem dosegla zaželjeni uspeh: kmetje odplačujejo svoje dolgove z obrestmi, katere zmorejo, denarnim zavodom, ki ne smejo utrpeti pri tem nikake izgube na kapitalu, dočim jim država povrne večino obresti, ki jih zavodi izgubijo vsled znižanja obresti. Ker pa se terjatve denarnih zavodov napram kmetom sedaj porazdelijo na dolgo dobo let, jim

daje Bank Polski na podlagi teh kmečkih terjatev vedno posojila za izplačilo vseh vlagateljev.

Pomagano je torej kmetu-dolžniku in vlagatelju, in posledica je, da izkazujejo denarni zavodi stalen prirastek vlog; istočasno je tudi ohranjena kmetova kreditna sposobnost.

Poljska ureditev kmečkih dolgov mora veljati za vzorno v vsakem oziru. Z ozirom na podobno strukturo gospodarstva, ki jo imata Jugoslavija in Poljska kot pretežno poljedelski državi, bi kazalo Jugoslaviji, da se pri reševanju kmečke zaščite drži načel, ki so se na Poljskem tako odlično izkazala.

Kmet — sila narodov

Orji, koplji, sekaj, sej — je vsebina kmeta — jedi, ako imaš čas! Takšen izgleda naš kmetijski človek, ki nam ga je izoblikovala naša zemlja. Ako stopamo mimo žanjic, koscev ali kopačev, mi pride, da bi se odkril pred temi ljudmi kakor pred križem, poslal bi jim srčno prošnjo, preskrbite nam kruh!

Nepojmljiva je sila kmetkega človeka, njegovega duha in cele njegove vsebine. Nedosegljiva pa je njegova potrpežljivost in ljubezen do zemlje, okoli katere se giblje vse njegovo življenje. S kakšnimi čustvi izraža kmetijski človek mišljenje o gruntu, o njivi, gorici, gozdu in živinici v hlevu, to s peresom ni mogoče zapisati.

Skozi tisočletja je naš kmet privezan na zemljo. Tisočletni pečat najrazličnejših vplivov nosi na svojih plečih, pa je v kljub vsemu ohranil svojo globoko slovansko dušo. Te lastnosti mu niso mogli zbrisati največji rablji našega naroda. Ako pogledamo nekoliko nazaj v zgodovino, bodisi blizu ali daleč nazaj, pa tudi današnji čas, vidimo, da se je v naš kmetijski narod pri njegovem oblikovanju zaletavalo največje blato tega sveta.

Oblikovanje kmečke duše

Ako bi naštevati vsemogoče vplive, ki jih je zgodovina zapisala v pravilni ali prikrojeni obliki, nastane vprašanje: Kako je sploh mogoče, da je naš narod ohranil svojo vsebino kot jo še ima dandanes. Sami tuji, niti najmanj narodu sorodni vplivi so kakor trnje delovali na njegovo telo in često oskrunjali najsvetejše narodove lastnosti. Ako pogledamo resnici v oči — kaj je prineslo ... v svobodoljubljen slovanski rod,

kaj nemško fevdalstvo (grofi in knezi), srednjeveško zažiganje copnic, novejša hlapčevska služba Dunaja in Rima! — vse za ceno narodove — krvi.

To bi bilo nekaj besed, s kakšnim namenom in kako so klikarji vzgojevali in oblikovali narod pretekla stoletja. Seveda je to res samo nekaj besed, napisalo pa bi se lahko neštete knjige samo o tem poglavju. Naša največja dolžnost je, da popravimo bodočnost

z lastnim dvigom

Z veliko naglico hitijo danes narodi k napredku. Neverjetno so veliki koraki, s katerimi stopa kultura svojo pot in pušča v nemar vse, kar noče z njo. Zanimivo je opazovati narode, kako napredku kulture sledijo, kar je odvisno od njihove preteklosti. Dosledno pa se opaža povsod, da duševno jerobstvo marsikatero državno skupnost pušča od zadaj, da narod nima pravega poleta. Kakšna je to posledica za dolično narodno skupnost v mednarodnem svetu, je nedogledno! Danes narodi mrzlično tekmujejo za uveljavljenje in obstanek in le tisti bodo izšli iz borbe, ki so duhovno in moralno dovolj močni, ki imajo

v naših razmerah, kakor izgleda, gospoda iz preteklega stoletja noče spoznati, da je svojo škodljivo vlogo doigrala; ponovno skuša napeti strune, ki so že nešteto krat pele mrtvaško pesem narodnemu napredku. Možno je, da bodo te strune še enkrat zapele, vprašanje pa je, kaj bo napravil narod z godci!

Naš smoter pa mora biti: Odstraniti vse, kar nas zastruplja — godce in strune, otrresti duševno skrbstvo z našega telesa, dvigniti kmetstvo v vsej njegovi veličini.

oddelku banske uprave dosedanji načelnik g. inž. Josip Zidanšek, ki odhaja v službo kmetijskega ministrstva. G. Zidanšek je bil že pred 13 leti inspektor ministrstva, tako da mu ne bo težko ponovno prevzeti ta delokrog.

Slovo načelnika od uradništva, s katerim je povečini deloval že dolgo vrsto let, je bilo zelo ganljivo. Saj je poznano, da je g. Zidanšek služboval že pri pokrajinski upravi v Ljubljani, pozneje pri velikem županstvu v Mariboru in naposled pri kr. banski upravi v Ljubljani. Na vseh teh položajih ni bil uradništvu le šef, ampak oče, ki je znal z blago besedo in dobrim nasvetom ublažiti vsako nesoglasje, v glavnem pa, da je dal pridelenim svojo oporo, ki je velikokrat v službi potrebna. Eden gospodov strokovnjakov se je v resnično lepih besedah poslovil v imenu vsega uradništva od g. načelnika in poudaril, kako velike zasluge si je nabral g. načelnik za povzdigo našega kmetijstva. G. inženir nad prisrčnimi besedami se je g. načelnik zahvalil uradništvu ter poudaril, da odhaja s tega položaja z vedrim čelom in mirno zavestjo, da je on in pod njegovim vodstvom ves oddelek deloval vedno le tako, kakor so zahtevali predpisi in kakor mu je velevala vest. Našem kmetu sem želel vedno le dobro, je poudaril g. načelnik. Ničesar si nimamo očitati. Prišel bo čas, ko bo zgodovina ocenila ogromno delo, ki je tu napravljeno. Uradništvo prosi, da podpira

tudi njegovega naslednika, tako da bo ostal kmetijski oddelek še nadalje vodja kmetijskega prizadevanja v dravski banovini.

Iz Slovenije odhaja eden najpopolnejših kmetijskih strokovnjakov, katerega delovanje ne znajo ceniti le naši in tuji strokovnjaki, ampak vsi naši kmetovalci. G. Zidanšek ni bil gospod v uradniškem pomenu, ampak kmet, in ni moža na takem mestu, ki bi se znal tako sporazumeti s kmetom in ostati tako pristno kmečki, kakor je ostal on. Mož ni poznal nikake zabave in tudi ne dnevne politike; kmetijska služba mu je bila vse. Načelnik Zidanšek nima dobrih prijateljev samo med strokovnjaki in kmetovalci, temveč v vseh slojih našega narodnega življenja, posebno pa še v bivših vojni tovariših. Da slišite, kako pohvalno se izražajo o tem blagem in zavednem Slovencu iz kadra ali fronte njegovi vojni tovariši pa tudi vojaki, katerih komandant je bil.

Naj gospoda načelnika ob njegovem slovesu iz domače dežele tolaži dejstvo, da ga je naše ljudstvo, za katero je neumorno in nesebično deloval, tudi vzljubilo in mu ostane še nadalje vdano in hvaležno. Naj ve, da so tudi kmetu vseh kremenitih značaji, posebno pa ljudje, ki se odlikujejo z vsemi dobrimi lastnostmi, kakršne bi moral imeti vsak človek. Popolnih ljudi je le malo, in med temi, kar jih je, je pa gotovo g. Zidanšek vzor!

Orel se dvigne lahko do 5500 metrov visoko. Kondor, ki živi v visokem gorovju v južni Ameriki, pa leti do višine 6500 metrov.

Pljuča lahko vdihajo, če se najbolj raztegnejo, do 4000 kubičnih centimetrov zraka, to je štiri litre.

Nov most na Savi

V zadnjih treh letih je bilo v Sloveniji zgrajenih nešteto javnih naprav. Za časa banovanja dr. Marušiča je bilo zgrajenih v dravski banovini več cest, vodovodov, mostov, regulacij potokov in drugih javnih koristnih naprav kot preje v 30 letih. Tudi litijski okraj je bil obilo deležen javnih del. Zlasti je bilo zgrajenih mnogo cest, dva vodovoda, pet mostov itd.

Med temi je bila gotovo največjega pomena, čeprav ne najdražja, zgraditev novega mostu čez Savo pod Litijo. Več kot 40 let so ga že obljubovali razni kandidati ob volitvah, a mostu ni bilo od nikoder. Večkrat ga je obljubil že pokojni državni poslanec Povše. Od obljub utrjeni niso ljudje nikomur več verovali.

Ko se je pred nekaj leti pojavila misel, da bi se sedaj brez hrupa in reklame vendarle poskusilo uresničiti polstoletno željo zasavskega prebivalstva, se je zglasila pri g. banu dr. Marušiču deputacija, sestojeca iz nar. poslanca Milana Mravljeta, načelnika sreskega cestnega odbora g. Franca Lajovca in podžupana Litije g. Vojka Šlibarja, ter ga prosila za pomoč.

Kakor vselej, tako se je tudi v tem slučaju pokazal g. dr. Marušič širokogručnega in dostopnega za vse, kar služi narodu v korist. Obljubil je prispevati eno četrtino iz banovinskih sredstev k skupnim stroškom mostu. S tem je bil temelj novi zgradbi položen.

Litijski cestni odbor je šel z vneto na delo. Ljudje iz prizadetih občin so se obvezali prispevati v materijalu in delu. Ko so bili načrti, proračuni in vse druge priprave gotove, je delo prevzel ljubljanski podjetnik g. Misson.

Lopate so zapele začetkom maja letošnjega leta in preteklo nedeljo je bil most slovesno otvorjen.

Prireditveni odbor je sprejemal ob okrašenem mostu povabljenе goste. Otvoritve se je udeležila velika množica naroda.

Načelnik inž. Josip Zidanšek odhaja

Kakor so poročali nekateri časopisi, se je četrtak poslovil od uradništva na kmetijskem

Prvi je spregovoril domaćin g. Drnovšek, ki je v lepih besedah pozdravil došli narod in omenil neprecenljivo vrednost nove prometne naprave za okoliško prebivalstvo.

Za njim je podrobno orisal potek borbe in dela za most sreski cestni načelnik g. Lajović. Načrte je napravil banovinski inženjer g. Vihar. Stroški znašajo okrog Din 450.000 in 80.000 dinarjev je še dolga. Potem, ko se je vsem, ki so kakorkoli pripomogli k zgradbi mostu, zahvalil, sta spregovorila še zastopnik sreskega načelnstva g. dr. Vidmar in domači gospod župnik.

Po sv. maši je gospod župnik most blagoslovil, g. inž. Viher ga je pa otvoril in izročil javnemu prometu.

Most je lep in živa priča plodonosnega dela zadnjih let. Brez velikih komedij, hrupa in obljub imajo Zasavčani uresničeno polstoletno željo. Delo je pa zahtevalo tudi človeško žrtve v osebi mladega tešarskega mojstra Golobarja iz Šmartna pri Litiji.

Uredba o zaščiti kmetov

Vladni klub nar. poslancev JRZ je imel v začetku tega tedna sestanek v Beogradu in na njem pretresal novo uredbo, ki je dokončno uredila vprašanje kmetških dolgov. Vladni klub je mnenja, da je treba uredbo preurediti in odplačevanje dolgov omogočiti z dolgoročnimi obveznicami. Mi smo predlagali ureditev kmetških dolgov na način, kakor so ga sklenile združene zveze. To je, država naj da zadržanim denar, privatnikom pa obveznice. Kmetške dolgove naj prevzame kak državni zavod. Vsem krajevnim prireditvenim odborom narodno obrambnih dni v Dravski banovini!

Radi nepričakovanih zaprek se narodno obrambna dneva 9. in 10. t. m. ne moreta vršiti. Odpadejo radi tega vse prireditve, kakor akademije, pevski večeri, zborovanja. Enako odpadejo tudi vsi cerkveni obredi. Vse delo naj bo tembolj osredotočeno v nabiralni akciji, ki naj pokaže globoko ljubezen do naših bratov. — Na delo za naše brate izven državnih mej!

Idila v spalnici

... uporabljala bom vedno samo
SCHICHT^{ovo}
TERPENTINOVNO MILO
za namakanje pa žensko hvalo

Teden domače politike

Naše domače politično življenje se je ta teden razvijalo pod vtisom napetega pričakovanja, kaj nam prinese jesensko zasedanje Narodne skupščine in senata. Bilo je mnogo ugibanj in računov o razdelitvi strankarskih sil, vendar ni mogoče reči o resničnem, nepristranskem rezultatu nič določnega. Vladne skupine in Združena opozicija so pridno na delu, vmes pa je še dokaj posameznih odcepkov in odtenkov, ki še niso končno opredeljeni, a utegnejo pomeniti jeziček na tehtnici za to in ono stran.

Politične vesti, ki po večkrat na teden zalovijo v tej ali oni obliki, so večinoma ugibanja in želje posameznih politikov in političnih skupin.

Veliko zanimanje vzbujajo volitve

stalnih odborov Narodne skupščine

Parlamentarna opozicija bo menda pri teh volitvah nastopila enotno, kakor izjavljajo celo člani kluba JRZ. V ponedeljek so bili brzojavno poklicani vsi člani skupščine in senata v Beograd. V najkrajšem času je pričakovati sklicanje parlamenta.

Vsi poslanski klubi živahno delujejo

V ponedeljek je prispelo v Beograd več narodnih poslancev. Tudi senatorji, zlasti oni, ki pripadajo JNS, se mudijo v Beogradu že dva dni. Danes so vsi klubi nadaljevali s svojimi sejami, ki so se pričele včeraj. V parlamentu je opaziti čimdalje večjo živahnost, poslanci se sestajajo v klubih in živahno debatirajo o političnem položaju. Danes je bilo opaziti več sestankov vidnih voditeljev kluba JRZ ter klubov, ki pripadajo parlamentari opoziciji.

V teku popoldneva se je mudil v skupščini tudi bivši predsednik vlade Bogoljub Jevtić in bivši minister Popović. Oba sta imela daljše sestanke in razgovore z vidnejšimi narodnimi poslanci.

Klubski odbor JRZ

je imel sejo pod predsedstvom Dragiša Cvetkovića, ki je pozval vse poslance kluba JRZ, da ostanejo še nadalje v Beogradu z naročilom, da se udeležijo odbrove seje jutri popoldne ob 17. uri. Poleg čisto političnih vprašanj se bodo na seji obravnavali tudi drugi predlogi, zlasti zakonski predlog o izpremembi obstoječe uredbe o kmečkih dolgovih, ki ga je izdelal bivši minister dr. Marko Kožulj. Dr. Kožulj sam sicer ni član JRZ, vendar je izjavil, da bo sedanjo vladno podpiral.

Popoldne je bila tudi seja izvršnega odbora JRZ, ki so ji prisostvovali predsednik Aca Stanojević in predsednik vlade dr. Stojadinović, dr. Korošec, dr. Behmen, Dragiša Cvetković in še nekateri izmed ministrov. Na seji se je razpravljalo o podrobni organizaciji stranke in o političnem položaju.

Shodi izvenparlamentarne opozicije

Tudi preteklo nedeljo sta imela hrvatski in srbijanski del združene opozicije celo vrsto shodov, večja med njimi pa sta samo shoda v Bijeljini in v Obrenovcu. V Bijeljini je bil glavni govornik Joca Jovanović, ki je v svojih izjavah zlasti zavračal vesti o nesoglasjih med raznimi skupinami združene opozicije. Zatrdil je, da je združena opozicija čvrsta, in da so odnošaji v njej tako iskreni in prijateljski, ka-

kor niso bili še nikdar. Kot zastopnik dr. Mačka je na shodu govoril dr. Gvozdić, ki je rekel, da izvaja dr. Maček program pokojnega Stjepana Radića. Ta program stremi za tem, da se odstranijo vse ovire, ki onemogočajo resnični sporazum med Srbi in Hrvati. Hrvatski narod se zaveda, da je ta država njegova država, in ni sile, ki bi mogla razdeliti Srbe od Hrvatov. Edina taka sila bi bila svobodna volja srbskega in hrvatskega naroda, toda ta volja noče razdeljenja, marveč hoče slogo in skupnost. Dr. Gvozdić je izrecno poudaril, da tako govori po nalogu dr. Mačka in v njegovem imenu.

Na shodu v Obrenovcu je bil glavni govornik bivši minister Pera Marković. Rekel je med drugim, da je današnja ureditev države po banovinah zelo draga in da bi zato bilo treba državo tako urediti, da bi bilo ceneje in prikladno za naše razmere. Taka ureditev pa so edino samouprave.

Tragedija dveh zaljubljenec v Zagrebu

Iz zvonika zagrebske katedrale sta skočila v ponedeljek 4. t. m. 26 letni šivilja Ageljka Kitarović iz Šibenika in njen zaročenec 25 letni črkostavec Srećko Filipi iz Betine. Zaljubljenca sta napisala več poslovnih pisem in odšla rati in naročila fotografu, naj pošlje slike Angeljkinemu ojetu Špiri Kitarović v Šibenik. Nato proti katedrali. V zvonik sta se dvignila z gvi-galom, odkoder sta z višine 67 m skočila na tla. Pri padcu sta zadela na ob katedrali napete telefonske žice, vendar sta bila na licu mesta mrtva. V tako tragično in strašno smrt ju je bržkone gnala nesrečna ljubezen.

Tedenski zun. - politični pregled

Ako izvzamemo zapletljaj na afriškem bojišču, je vzbujala v tem tednu največ zanimanja naša grška soseda. Dne 3. t. m. so namreč izvedli

v Grčiji ljudsko glasovanje.

Narod je moral odločiti, ali hoče obdržati republiko ali hoče kraljevino.

Plebiscit se je končal okrog osme ure zvečer. Predsednik vlade Kondilis je glasoval v sekciji sv. Pantelija, bivši predsednik vlade Caldaris pa v sekciji sv. Spiridiona. Na voliščih je vladal ves dan mir.

Kitajski ministrski predsednik in zunanji minister Vangčingvei, na katerega je izvršil atentat kitajski novinar Sung Feng Ming, velik sovražnik Japoncev. Vtihnjal se je na zborovanje Kuamintanga. Atentat rodi lahko na Kitajskem dalekosežne posledice.

Notranji minister Shinas je izjavil novinarjem, da je po poročilu guvernerjev in prefektov iz vseh krajev države glasovalo do 90 % volilcev za vzpostavitev kraljevine. Posebno obilna je bila udeležba na otokih.

Iz poročil izhaja, da so pristaši obnove kraljevine in monarhije odnesli ogromno zmago.

Pred notranjim ministrstvom je bila zbrana ogromna množica, ki je nestrpnost čakala na rezultate. Promet po ulicah je bil zelo živahen. Po

Ta mož je Alfred Holland iz Mortona pri Londonu, po poklicu trgovski pomočnik, ki je bil izvoljen za naslednika umrlega bivšega delavskega voditelja Hendersona v angleškem parlamentu.

glavnih ulicah so se pomikale skupine rojalistov, ki so manifestirale za kralja.

Grška vlada je sklenila zamenjati sedanje novce z republikanskimi znaki za nove novce, ki bodo imeli na eni strani napis »Kraljevina Grčija«, na drugi strani pa bo lik Nj. Vel. kralja Jurija II.

O uspehu gasovanja so merodajni činitelji že obvestili kralja in ga brzojavno naprosili, naj se vrne v Grčijo in spet zasede prestol.

V Bolgariji

so odkrili novo zaroto. General Vladimir Zaimov je bil aretiran, ker je bil osumljen, da je sodeloval pri pripravah za prevrat. Takoj po aretaciji so ga prepeljali v zapore vojaškega sodišča. Vojaški preiskovalni sodnik polkovnik Marinov ga je takoj nato zaslišal. Zasliševanje se je večeraj nadaljevalo. Včeraj opoldne je bil objavljen uradni komunike, ki pravi, da bo general Zaimov obtožen po čl. 8. zakona za zaščito države, ki določa smrtno kazen. Kakor znano, bodo po tem členu obtoženi tudi Damjan Velčev, Nedeljko Nedeljkov in Stančev. Državno tožilstvo jih smatra za glavne organizatorje zarote.

Sedaj je v vojaških zaporih skupno 25 oseb, ki so obtožene sodelovanja pri pripravah za državni prevrat. Razen njih bodo sodili tudi bivšega direktorja sofijske policije Vladimirja Načeva in poročnika Kosto Kijeva, ki sta pobegnila v Grčijo.

Ob trinajstletnici pohoda na Rim so v vsej Italiji svečano blagoslovili več novih zgradb. Slika nam kaže Mussolinija po svečani blagoslovitvi novega poštnega poslopja v Rimu.

Nova zarota?

V Sumnu je policija izsledila novo komunistično zaroto. 15 glavnih zarotnikov so aretirali. Večina jih je delavcev in študentov. Organizacija je služila kot zveza med centralnim odborom razpuščene komunistične stranke in posameznimi celicami v severovzhodni Bolgariji. Pri hišnih preiskavah so policijski organi našli mnogo propagandnega materiala. Komunisti so imeli tudi med dijaštvom na šumenski gimnaziji svojo organizacijo. Na gimnaziji so policijski stražniki aretirali okrog 10 dijakov.

Kakor se je izvedelo, bo dobil kralj po novi bolgarski ustavi večjo oblast, a tudi ministrski predsednik večje pravice. Vlada ne bo odvisna od parlamenta, ki bo imel manjše število poslancev kakor doslej. Člani parlamenta bodo deloma voljeni, deloma imenovani.

Rusija

dovoljuje emigrantom (političnim beguncem) povratek v domovino.

Česka javnost je sprejela to vest, da se smejo emigranti vrniti v domovino, s precejšnjim

zadoščenjem. Vendar je še zelo razširjeno nezaupanje, ali se bo akcija res izvedla, in zlasti nezaupanje, ali sovjetske oblasti v resnici ne bodo izvajale proti vračajočim se emigrantom nikakih represalij. Bojazen vzbuja zlasti pridržek sovjetske vlade, da bodo oblasti po svojem poudarku in svoji uvidevnosti zaposlile emigrante. Smatra se, da lahko ta pogoj vsebuje tudi izgnanstvo v Sibirijo ali v druge neobljudene kraje. Zato se tudi ne veruje, da bi se pravice povratka v resnici poslužilo tako veliko število emigrantov, kakor to napoveduje inž. Krasov.

Italija

je popolnoma zaposlena z abesinskim vprašanjem.

Anglija

bo po nemških poročilih zasedla del Abesinije.

Angleški vojaški krogi v Addis Abebi namepravajo predlagati angleški vladi, naj bi odredila angleško intervencijo iz Sudana, s katero bi se polastila pokrajine Gondar, kjer leži jezero Tana. To naj bi se zgodilo v primeru, če se mu Italijani približajo, čim prekorajijo reko Setit.

Na Češkoslovaškem

prevzame dr. M. Hodža, dosedanji kmetijski minister, ministrsko predsedstvo. Dr. Hodža pa bo prečital kratko izjavo, v kateri bo napovedal neizpremenjeno nadaljevanje politike dosedanje Malypetrove vlade.

Beleške

Resnica je in to žalostna resnica, da je pretirano strankarstvo ona nesreča, ki upropašča narod in državo. To resnico je naš narod že preskusil in zaradi nje pretrpel neizmerno škodo, trpljenje in ponižanje. Ta nesreča je bila razširjena po celi Jugoslaviji in smo od nje trpeli vsi Jugoslovani v enaki meri. To je bila nesreča istovetenja stranke in njenih interesov v državo in narodom. Še več kot istovetenje. Strankarski interesi so se predpostavljali državnim in narodnim interesom. Bili so prvi. Kako daleč so pripeljali državo, narod in njegovo gospodarstvo, nam je vsem znano. Premišljali, odstavljali, preganjali so se državni uradniki. Uradništvo se ni nastavljalo in ocenjevalo po sposobnostih, umstvenih, strokovnih in moralnih, temveč edino le po strankarski pripadnosti.

Tako je prav

»Domoljub« piše v zadnji številki, da je notranji minister dr. Korošec imenoval komisijo, ki naj dožene, če je upravičen dvig cen za razne življenjske potrebščine. Ze vsa leta sem se borimo kmetje za povišanje cen kmetijskih pridelkov ali pa za znižanje cen industrijskih izdelkov. Saj je to nesorazmerje med cenami krivo vsem gospodarskim in socialnim težavam. No in komisija, ki naj dožene, če je upravičen dvig cen za razne industrijske predmete, še nimamo.

Novi recepti

»Domoljub« od preteklega tedna prinaša v dopisu iz Moravč tudi sledeče zahteve, ki jih je naslovil na merodajne osebe in činitelje: »Vrnite našim denarnim zavodom staro veljavo, nekdanje zaupanje! Iste resolucije naj bi prišle na program naših političnih shodov. Mi zaupamo v svoje narodove zaupnike, samo to jih prosimo: Rešite naše gospodarstvo, tako ne more iti več naprej! — Ali denarne zavode čimprej ozdravite ali pa jim zadajte takoj smrt! Najhujše je počasno umiranje brez upa na ozdravljenje.«

Podpišemo z obema rokama te »Domoljubove« vrstice. Naš »Kmetijski list« je posvetil temu vprašanju že cele uvodnike in prišel na koncu do sličnih ugotovitev, kot »Domoljubov« dopisnik. Le to smo rekli, da bo treba naše zadržanost obvarovati za vsako ceno in da se ga ne sme pustiti umreti in da bo treba še preje vse drugo napraviti.

Kmetska mladina

Pred našo delovno sezono

Kmetski ljudje ne poznamo nobenih počitnic, kakor tudi ne poznamo nobenih delovnih ur. Kadarkoli delo zahteva, tedaj delamo; na kmetiji pa je za pridnega človeka dela vedno dovolj.

Ze narava sama je poskrbela, da dobi tudi zemlja svoj mir in odpočitek. Je to zimski čas. In tedaj ima tudi kmetovalec — počitnic ne, ker teh nima nikdar — ampak vendar malo več prostega časa, kakor ga je imel poleti, ko je moral od jutranjega svita nepretrgoma do temne noči z največjim trudom izvajati materi zemlji njene skromne darove.

Zato je pri kmetskem človeku baš zima oni čas, ko se lahko odtrga kakšno urico na dan od dnevnega dela in se posveti potrebam svoje lastne osebe. Ta zimski čas mora izkoristiti tako kmetski poedinec kakor tudi kmetska organizacija za organizacijsko ali karšnokoli drugo delo izven vsakdanjega delovnega programa na kmetiji.

Tako stojimo tudi mi danes na vratih v to delovno dobo. Na polju je v glavnem pospravljeno in kolikor še ni, bo v najkrajšem času. Treba je torej misliti, kako bomo te mesece kar najizdatneje izkoristili, da bomo imeli od svojega dela kaj prida žetev. Postaviti si moramo delovni načrt, ki naj odgovarja čimbolj našim potrebam in ki je v danih razmerah izvedljiv. Temu naj služijo naslednje besede kot osnovne smernice.

Ce kdaj, potem potrebuje sedanji čas ljudi s trdnim in poštenim značajem, dobro voljo in odporno zavestjo; ljudi, ki vedo, kaj so in kaj hočejo; ljudi, ki vedo, kako je treba prijeti, da se to, kar se hoče, tudi doseže. V tem pravcu naj gre v prvi vrsti naše delo v tej zimi.

Druga naša naloga bo, da zainteresiramo našo kmetsko mladino za gospodarska vprašanja naših domačij. Stara resnica je, da je blagostanje prvi in glavni predpogoj za sleherni razvoj človeške družbe. Zato naj vsa naša kmetska mladina sodeluje v našem gospodarstvu ne samo kot slepa izvrševalka vsakdanjih težaških opravil, temveč kot človek, ki misli, prevdarja, svetuje in odloča.

Tej nalogi se bo sama pridružila naloga prosvetnega dela na kulturnem in socialnem polju, na katerem je naša mladina kot prva poklicana k oranju plodnih brazd naše vasi.

Vse to delo pa naj spremlja ena zavest: da smo mi vsi otroci slovenske vasi, slovenskega kmeta; da so naši očetje mnogo pretrpeli, da so naši domovi mnogo izgubili, ker niso bili medsebojno složni; da je baš nesloga nas samih v glavnem kriva, da je naš kmetski človek tako zapostavljen. Zavedajmo se, da smo mi vsi člani ene same velike rodbine, rodbine slovenskega kmeta! Zato si bomo bratje in sestre, a naše delo naj preveva res bratska ljubezen in sloga!

Na tej podlagi gradimo si delovni načrt za delo naših organizacij v tej zimi, in uspehi ne morejo izostati!

Kmečki magacin

Ljubljana, Krekov trg št. 10, (nasproti mestnega doma) Vam nudi najboljše zimsko blago po izredno nizkih cenah. Obiščite to trgovino in prepričajte se!

Zlatorogovo TERPENTINOVNO MILO

Nesnaga se ne da skrtaciti. Zakaj?

Ker se umazanost ne drži samo na površju perila, temveč je tudi v njegovi notranjosti. Obila in gosta bela pena Zlatorogovega terpentinovega mila pronica pri pranju tudi skozi vmesne prostorčke tkanin in z lahkoto odloči vsako nesnago. Perilo je po pranju kakor novo, snežno belo in duhteče.

Vsem Društvom kmetskih fantov in deklet!

Narodno-obrambni dnevi, katere je nameraval prirediti Branibor, narodno-obrambno društvo, s sodelovanjem vseh drugih društev in tudi naših,

Naša društva naj mesto tega priredijo pravtako sestanke, na katerih se bo razpravljalo o prosvetnem delu v zimski dobi in določilo načrte za izvedbo. Na delo!

Zveza kmetskih fantov in deklet v Ljubljani.

Braslovče

V nedeljo 3. novembra t. l. se je vršil tu sestanek zastopnikov številnih Društev kmetskih fantov in deklet in tudi kmetskih fantov iz tistih krajev, kjer si bodo svoje organizacije še ustanovili. Na sestanku, ki je bil zelo živahen, se je razpravljalo o izobraževalnem delu v zimskem času, ki ga bodo izvedla Društva kmetskih fantov in deklet. Predvsem se je razmotrivalo o raznih tečajih, predavanjih, igrah, knjižnicah, pevskih zborih itd. Prav živahen je bil razgovor o ustanovitvi novih društev v tistih krajih, kjer jih še ni, v tem oziru se bo vse potrebno ukrenilo, za kar nam je jamstvo zavednost kmetskih fantov, ki so se nam pridružili iz globokega prepričanja, da mora iti kmetska mladina v bodočnost složna in da se mora osvoboditi raznih jebov, ki so nas vodili do sedaj. Naše geslo je: vodstvo lastne organizacije — v naših rokah!

Blasnikova „Velika Pratika“ za leto 1936

je izšla in se dobiva pri založniku, tiskarni J. Blasnika nasl., Ljubljana, Breg 10 in v vseh večjih trgovinah

Ta naš najstarejši slovenski ljudski koledar je res praktičen in zanimiv. — Zato ga hoče imeti leto za letom vsaka slovenska družina. — Letos mu je dodana še večbarvna reprodukcija lepe slike „POKLON MODRIH“

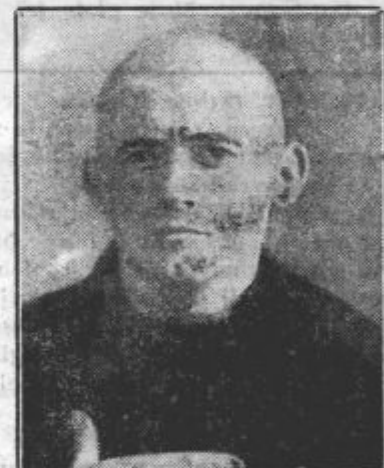
Dekliški tečaj v Bratislavi

V soboto 2. novembra t. l. sta odpotovali na Češkoslovaško tovarišici Lojzka Jarnovič iz Dramelj in Angelca Ocvirk iz St. Janža ob Taboru. Omenjeni tovarišici je poslala Zveza kmetskih fantov in deklet na prosvetno-organizatorični tečaj za dekleta, ki se vrši 6 tednov na gospodarski šoli v Eberhardu pri Bratislavi. Tečaj prireja Svobodna kmetska prosveta za Slovaško v Bratislavi in za Moravsko v Brnu. Zveza slovenske kmetske mladine (Svaz slovenske agrarni mladeže) v Pragi daje slovenski kmetsko-mladinski organizaciji (naši Zvezi) dve prosti mesti za fante in dve za dekleta (tečaj za fante se prične v januarju prihodnjega leta) v Bratislavi, bolgarski organizaciji v Pragi in poljski v Brnu. Tečaj se vrši namreč v vseh treh mestih, posebej za fante in posebej za dekleta. Slovanska kmetsko-mladinska (zelena) internacionala (mednarodna zveza) dela z velikimi uspehi za prosopek kmetske mladine v vseh slovanskih državah.

Novice

*

Ljutomer. Dne 17. novembra 1935 ob 9. uri se vrši ustanovni občni zbor podružnice »Zveze absolventov kmetijskih šol v Ljutomeru«, in sicer v gostilni Sever v Ljutomeru. Na ta zbor se vabijo absolventi kmetijskih šol iz celega okraja, da se medsebojno spoznajo in izmenjajo misli kot šolani kmetovalci glede pospeševanja našega kmetijstva. Za člane je udeležba obvezna. Zborovanja se lahko udeležijo tudi absolventke kmetijsko-gospodinjstkih šol. — Kritični časi zahtevajo podvojeno delo in dolžnost vsakogar je, ne ostajati na enem mestu, ampak korakati s tokom časa naprej v smeri, ki si jo je svojčas začrtal. — Torej na delo, na plan, da dvignemo kmetski stan!

Omerza, strah in trepet vsega kmetskega prebivalstva v Sloveniji, si je zadnji ponedeljek sam pognal kroglo v glavo, ko je uvidel, da ne more uteči orožnikom

Davica razsaja. V izolirnici mariborske bolnice je 74 bolnikov, ki so v večini oboleli za davico in škrlatico. Potrebno bi bilo, da bi na tem oddelku nastavili še katero zdravniško moč, ker sedaj oskrbuje vse te bolnike en sam zdravnik.

Zakrinkani vlomilci. V gostilno Ludvika Lobnika v Orehovi vasi so se skušali pred dnevi ponoči splaziti v klet vlomilci. Z železnimi drogovi so skušali odstraniti s kletnih oken železne križe. Ropot pa je predramil gostilničarja, ki je skozi okno oddal nekaj streliv. Vlomilci so se prestrašili in zbežali. Gostilničar ni mogel nobene izmed dveh spoznati, ker sta imela obraza zakrita z robci. Orožnikom pa se je vseeno posrečilo, da so kmalu prišli na sled enemu izmed vlomilcev.

V kratkem izide v slovenskem prevodu epohalna knjiga Abesinija

Nerešeni problem Afrike.
Cena broš. Din 30.—; vez. Din 40.—.
Naroča se pri založbi „Dom“, Ljubljana

Nesreče. Cafuta Jože, 26 letni viničar iz Jiršovcev je nesel doimov šipe za okna. Na mokrih opolskih tleh pa mu je spodrsnilo in je padel tako nesrečno, da si je s steklom močno ranil desno roko in so ga vsled velike izgube krvi morali takoj prepeljati v bolnišnico. — Fajfar Miha, 50 letni delavec in posestnik, je padel z voza in si zlomil nekaj reber. — 10 letni Mlakar Stefan iz Tržiča je padel pri igranju in si zlomil desno ključnico.

Stepli sta se dve mladi ženski v neki gostilni tako hudo, da je morala ena v bolnico, druga pa v policijski zapor. Bili sta to 27 letna sobarica Pavla J. in 24 let stara Marica P., ki je natakarica v neki gostilni, kjer sta se v noči od 29. na 30. oktobra baš okrog polnoči tako hudo sprli, da je Pavla z vso močjo zagnala Marici liter v glavo ter ji prizadejala močne poškodbe. To so ženske!

Tatvina. Pred dnevi je nekdo ukradel delavcu Amonu Milanu iz postelje v hlevu neke gostilne rjavo obleko, v kateri je bilo 640 Din, nadalje blago s podlogo za obleko v skupni vrednosti nad 1300 Din.

Za jesen in zimo

se oblečete najsolidneje in najceneje, če se poslužite pri nakupu moških in deških oblek, ter perila domačega izdelka iz lastne tovarne »Triglav« domače tvrdke J. Olup, Ljubljana. Poslovalnice: Stari trg 2, Pod Trančo 1 in Kolodvorska ul. 8. V zalogi imam vedno vse vrste sukna, kamgarna, hlačevine, barhenta in več vrst kotenine iz angleških, čeških in tuzemskih tovarn. Obleke in perilo izgotavljamo tudi po meri v najnovejših fazonah. Trgovci znaten popust. **Moje geslo je: dobro blago, nizke cene!**

Zlomljena noga, razbita lobanja. Pred par dnevi sta dva neznanca iz zasede planila na 34-letnega Leopolda Stancerja, posestnika iz Orehove vasi, ki se je vračal s pokopališča v Slivnici. Prvi napadalec je Stancerja s silovitim sunkom vrgel v občestni jarek, da se mu je pri tem zlomila leva noga, drugi pa ga je s kolom večkrat zaporedoma udaril po glavi, da mu je razbil črepinjo. Pri tem je zadobil mladi posestnik hud pretres možganov, napadalca sta izginila v bližnjem gozdu. Stancerja pa so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

Žrebe jo je brcnilo. Včeraj popoldne je doletela vdova Marijo Zovnikovo pred kaznilnico nenavadna nesreča. Ko je šla nič hudega sluteč mimo enovpreznega voza, v katerem je bilo vpreženo žrebe, jo je to brcnilo v desno roko ter ji jo v zapestju nevarno poškodovalo. Morala je iskati zdravniške pomoči.

Bojevitja trojica. V nedeljo zvečer so v neki gostilni v Studencih popivali Josip H. in Ivan P. Bili so že precej dobre volje in po živahnem pogovoru se je vnel prepir. Josip je oklofutal Janeza, kar je bojevitega moža tako razkačilo, da je potegnil nož in začel z njim udrihati okoli sebe. Zamahnil je tudi po gostilničarju, ki je prišel mirit pretepače, ter mu zadal v zapestju 10 cm dolgo rano. Tudi žena Janeza jo je izkupil in odnesla z bojišča 8 cm dolgo rano na roki. Še dve drugi žrtvi tega pretepa ima Janez na vesti in bo radi tega moral s svojima tovarišema dajati odgovor in delati pokoro.

Nož, vile... Pred par dnevi je v Jareninskem dolu 45 pri Mariboru neki 18 letni hlapec z nožem zabodel 20 letnega viničarja Purgarja v hrbet in mu ranil pljuča. Viničar je zadobil vbodljaj v levo roko. Nevarno poškodovanega so prepeljali v tukajšnje bolnišnico. — V Podvelki na Pohorju pa sta se 2. novembra stepla 35 letni delavec Jurij Kos in delavec Mihael Kačnik. Ta je napadel z gnojnimi vilami Kosa in ga nekajkrat udaril po hrbtu, Kos pa je z žepnim nožem zabodel Kačnika v levo zapestje in mu prerezal žile. Sodišče ima zdaj besedo.

Smrt stare slovenske grče. Pred par dnevi je v Terbegovcih v Slovenskih goricah umrl 91-letni posestnik Mihael Verzel, ki je pretekli mesec v krogu svojih otrok slavil železno poroko s svojo 93 letno življenjsko družico Ano. Pokojnik je skozi 30 let s harmoniko razveseljeval ljudi v Slovenskih goricah in veselo godčevje razpoloženje ga do zadnjega ni zapustilo. Še v svoji poslednji uri, ko so stali ob njegovi postelji, je železni ženin igral poskočne koračnice na orglice, zdaj pa leži nem in bled na mrtvaškem odru v osrčju Slovenskih goric. Naj mu bo zemlja lahka, ostalim pa iskreno sožalje.

Gospodarstvo

Nova uredba o zaščiti kmeta

(Nadaljevanje.)

Poravnava

Druga olajšava, ki se je lahko poslužijo kmetijski dolžniki, katerih dolgovi znašajo več kakor 20% vrednosti njihovih premoženj, je poravnava. Dolžnik, ki misli, da ne more zadostiti obvezam po odplačilnem načrtu, sme zahtevati od sodišča, da se mu podaljša rok plačila in znižajo obresti. V takem primeru je sodišče dolžno, da poskuša doseči poravnavo med dolžnikom in njegovimi upniki in to z odstopom imovine, znižanjem dolga ali obrestne mere, podaljšanjem roka odplačevanja ali na drug način. Za doseg poravnave je potreben pristanek vseh upnikov. Ako pa poravnava ne uspe, lahko sodišče, če spozna, da dolžnikovi dohodki ne dovoljujejo odplačevanja, samo odobri dolžniku podaljšanje roka odplačevanja do največ 25 let v enakih letnih obrokih z znižanjem obrestne mere od 4% na največ 2%. Te ugodnosti se lahko poslužijo tudi oni dolžnik, kateremu je bil dolg znižan na 50% vrednosti njegovega premoženja.

Za zadrage je važno, da veljajo določila uredbe o znižanju dolgov in o poravnavi lahko tudi za njihove dolžnike, toda le v slučaju, da pristojna zveza na to pristane. Kdaj in kako bo zveza tak pristanek dala, bo odrejeno v zvezinem odplačilnem načrtu.

Skrajšanje odplačilnih rokov

Na drugi strani ne sme pa tudi upnik zahtevati od sodišča, da dolžniku, ki lahko izpolni svoje obveznosti v krajšem roku kot je naveden v odplačilnem načrtu, skrajša odplačilne roke. Sodišče bo takim upnikovim predlogom le tedaj ugodilo, ako celokupni dolžnikovi dolgovi znašajo manj kot 20% vrednosti njegovega premoženja, a dohodki dolžnika iz poljedelstva, živinoreje in gozdarstva, posebno pa od povolnejše prodaje pridelkov radi bližine večjih konzumnih mest, kakor tudi dohodkov od drugih gospodarskih panog ali postranskih zaslužkov, zagotavljajo odplačilo v krajšem roku. Sodišče bo po svojni oceni skrajšalo odplačilni rok, toda ne izpod 6 let, in to po predhodni ugotovitvi dolžnikovega premoženjskega stanja. V svoji odločbi bo sodišče navedlo, v kakšnem času mora dolžnik plačati svoj dolg in to v enakih letnih obrokih s 4% oziroma 1% obrestmi. Skrajšanje roka velja pa samo za onega upnika, ki je stavil dotični predlog.

Da pa dolžnik ne bi zlorabljal v uredbi danih olajšav samo v svrhu zavlačevanja plačila obresti in obrokov, je odredba, da mora kljub vloženi prošnji za znižanje dolga, plačati obresti in obroke kot to predpisuje odplačilni načrt. Po izidu sodne odločbe pa se medtem plačane obresti in obroki poračunajo z obroki, določenimi v sodni odločbi.

Za reševanje predlogov, stavljenih od dolžnikov ali upnikov za odpis dolga oziroma

Pri izterjavanju dolga jo je pretepel. 64 letna Marčenko Liza, kočarica iz Sedlaškega, je šla terjat svoj majhen dolg v znesku Din 5[—] k Mlakarju Florjanu v Zakl pri Podlehniku. To je Florjana tako ujezilo, da je starko neusmiljeno pretepel. Liza je morala leči pri Mlakarjevem sosedu, ki jo je čez nekaj dni, ko se je njeno stanje poslabšalo, pripeljal v bolnišnico.

Doma ni prijetno! Tako si je mislil 12 letni šolar Franjo Oštarčevič z Meljske ceste 57 v Mariboru ter jo brez slovesa popihal od doma. Policija se je doslej zaman trudila, da bi mladega begunca izsledila.

znižanje dolgov ali rokov odplačevanja, so pristojna sreska sodišča, ki o stavljenih predlogih odločajo v nepravdnem postopanju po prosti oceni. Zoper odločbo sreskega sodišča je dopustna pritožba na okrožno sodišče, ki dokončno reši zadevo. O tem, kako morajo sodišča v teh slučajih postopati, izide poseben pravilnik.

Dolžnikova plačilna nespособnost, povzročena po elementarnih nezgodah

Uredba predvideva tudi take dolžnikove plačilne težkoče, ki nastanejo kot posledica elementarnih nezgod (slame, toče, poplave, suše, požara, poškodbe škodljivcev in slično). Na dolžnikovo prošnjo more pristojno sodišče po zaslšanju dolžnika in upnika in po provedbi ponujenih dokazov ter po obveznem zahtevanju mnenja od pristojnega banovinskega strokovnega organa, odložiti prisilno plačilo celega obroka ali samo dela do največ enega leta. Ta olajšava se more dolžniku iz istih predpostavk tudi večkrat nuditi.

Zavarovanje terjatev

Tudi nova uredba predpisuje, da je dolžnik obvezan, dati na upnikovo zahtevo listino, sposobno za zavarovanje upnikove terjatve na dolžnikovi nepremični imovini. Če dolžnik tej zahtevi ne ustreže, je upnik upravičen, zahtevati to zavarovanje v nepravdnem postopanju pri sodišču, pristojnem po plačilnem kraju obveznosti. Novo je pa določilo, ki pravi, da sme upnik, v kolikor dolžnik ne more dati dovoljenega zavarovanja, zahtevati tako zavarovanje od poroka, odnosno solidarnega dolžnika. Ako se izkaže upnikova zahteva za neupravičeno, ker je njegova terjatev itak že dovoljno zavarovana, jo sodišče zavrne. Ravno tako pa sodišče tudi lahko zavrne upnikove predloge, da dá porok ali solidarni dolžnik zavarovanje, ako je dolžnik sam sposoben, dati upniku dovoljno zavarovanje.

Prvi sadni sejem v Mariboru

Prvi mariborski sadni sejem, ki se je vršil v dneh 26., 27., in 28. p. m., je končal z nepričakovano lepim uspehom, katerega niso prireditelji sami zdaleka pričakovali. Izjave priznanih strokovnjakov in tudi na sejmju sklenjene kupčije so najbolj pokazale, da so prireditelji zadeli na dobro misel, katera bo kmetom sadjejemcem bogato poplačana. Ze povprečnemu in površnemu obiskovalcu je nudila razstava zanimiv pogled v kakovost našega domačega pridelka, ki se lahko kosa z vsakim uvoženim, ki pa je neprimerno dražji.

Stajersko sadje uživa že od nekdanj na domačih kakor tudi na inozemskih trgih poseben sloves kot izborna namizna sadje, katero je vedno našlo odjemalce daleč v tujem svetu.

Razstave na sejmu se je udeležilo okrog 20 sadjarskih in kmetijskih podružnic, katere so razstavile preko 2200 zabojev sadja. Po številu so razstavile posamezne podružnice takole: Št. Peterska podružnica 650 zabojev, mariborska 133, jareninska 194, šentjurska 269, ruperška 100, konjiška 80, bistriška 170, šentjakobska 60, šentlenarska 43, barbarska 50, šentlovrenška 60, framska 99, benediška 15, studeniška 50, ruška 72, makolska 61, ljutomerska 24 in boštanjna 50 zabojev. Na sejmu so bile zastopane skoraj vse vrste našega najbolj zlahotnega sadja, med njimi Kanada, španska reneta, carjevič, ontario, ananas, sevniška voščenska, Herbertova reneta, zlata parmena, boskop, jonathan, peping in še mnoge druge vrste. Vse sadje je bilo odlično sortirano po oddelkih, ki so jih zavzemale posamezne podružnice. Poleg sadja pa so bile prikjučene še nekatere druge razstave. Omeniti je treba zlasti razstavo banovinske vinarske in sadjarske šole v Mariboru, ki je poleg raznih vrst sadja razstavila tudi prav poučne statistike, katere so govorile, da je v Sloveniji zasajenih preko 6 milijonov sadnih dreves, katere so lesos rodila preko 1 milijon stotov sadja. Razstavljenih pa je bilo tudi več vrst našega prvovrstnega in najboljšega grozdja. Na sadni razstavi pa je sodelovala in razstavila svoje lepe in okusne izdelke tudi Zveza mlekarških zadrug za dravsko banovino, katero je organiziral priznan mlekarški in sirarski strokovnjak g. Pavlica.

Ocenjevalna komisija, ki so jo tvorili sadjarski in vinarski inspektor g. Humek, ing. Tržan, ing. Skubic in pešniški župan g. Kerenčič, je ocenila 7 podružnic z odlično oceno, 7 podružnic s prav dobro, 5 podružnic pa z dobro. Sejem oz. razstavo je obiskalo na tisoče prebivalstva od blizu in daleč. Manjkali pa niso tudi najbolj priznani strokovnjaki in tudi trgovci iz inozemstva. Na kratko lahko ponovno rečemo, da je rodil prvi sejem velik moralen in tudi materijalen uspeh. Zato naj bi se slični sejni vršili po vseh važnejših centrih, posebno v krajih, kjer imamo za izvoz veliko sadja.

Ko prečitaš Kmetški list, da ga prečitaš tudi sosedu in mu priporočaš, da si ga naroči. Celoletno naročnina znaša samo 30 dinarjev.

Delavec, ki se je l. 1896. z Italijani udeležil vojne v Afriki

V Ludbregu na Hrvaškem živi opekarski delavec Francesco Sensioni, doma iz okolice Bologna (Italija). Ta je l. 1896. bil z italijansko vojsko v Afriki in je sodeloval v tedanji vojni proti Abesiniji.

Sensioni pripoveduje, da je služil pri italijanski konjenici v koloniji Eritreji. Ko je izbruhnila vojna, je bil poslan na bojišče. Sodeloval je tedaj tudi v bitki pri Adui. Po njegovem pripovedovanju so se morali takrat italijanski vojaki boriti z največjimi težkočami. Mučila jih je zlasti neznozna vročina, ki je dosegla 55 stopinj celzija in še več. Najbolj pa so trpeli radi žeje. Vodnjakov je bilo malo in še v teh je bila voda topla in umazana. Potov in cest ni bilo, zato tudi ni vojska mogla redno dobivati niti hrane niti municije. Abesinci so Italijane venomer vznemirjali z manjšimi napadi. Napadali so radi zlasti ponoči in na krajih, kjer so se jih Lahij najmanj nadejali, v skupinah po 10 do 15 mož. To pogosto napadanje je jako slabo vplivalo na odpornost laških vojakov.

Glede ujetnikov pravi Sensioni, da Abesinci ne počno res tako strahovito z njimi kakor pišejo listi. Njegov major Giovanni, ki je obvladal neko abesinsko narečje, je prišel v vojno ujetništvo. Prosil je Abesince, naj ga izpuste, in jim obljubil, da se ne bo več boril proti njim. Abesinci so ga res izpustili, ne da bi mu bili storili kaj žalega. Smola pa je hotela, da je čez malo časa isti oddelek vnovič ujel majorja Giovannija. Zdaj mu je seveda trda predla. Abesinci so mu odrezali noge in roke v zapestju ter so ga zvezanega ponoči položili pred italijanske postojanke. Sicer pa ne store ujetnikom nič žalega, ako le pravočasno odvržejo orožje.

O takratni bitki pri Adui pripoveduje ta delavec, da Lahij niso bili kos abesinski premoči, zlasti še, ker jim je primanjkovalo streliva. V splošnem meni, da evropski človek vzlic tehničnemu nadkriljevanju ne bo mogel podjarmiti Abesinije, ker ne vzdrži v tamkajšnjem podnebu.

Vse na svetu mine — a prava ljubezen nikdar ne izgine!

Sovrašтво in prepir — je na svetu najkrvo- ločnejša zvir.

Radio

Nedelja 10. novembra: 7.30 Kmetijska ura: Preskrba mest z dobrim mlekom (g. Pavlica Franjo), 9.45 Versko predavanje (p. dr. Roman Tominec), 11.40 Judenburškim žrtvam v spomin, 16.00 Gospodinjski nasveti: Spalnica in njena ureditev (gdč. Lazar Anica).

Ponedeljek, 11. novembra: 18.00 Zdravniška ura: O motnjah v ožilju (dr. Bogomir Magajna), 18.40 Dan miru (ga. Olga Grobarjeva).

Torek, 12. novembra: 11.00 Spominska proslava Davorina Jenka (Lapajne Josip), 19.40 Filozofsko predavanje: Laotse (Fr. Terseglav).

Sreda, 13. novembra: 21.00 Za zabavo in smeh (Bajde Ivan).

Petek, 15. novembra: 18.00 o zakoniti odpravi plodu (ga. prof. Dora Vodnikova), 18.40 Delavsko predavanje: Med rudarji (Smersu Rudolf).

Sobota, 16. novembra: 18.40 Pereča zunajpolitična vprašanja (dr. Alojzij Kuhar).

Sejmi

10. novembra: v Slovenjem gradu, Puconcih.

11. novembra: v Ormožu, Laškem, Marenbergu, Sv. Mohorju (Podčetrtek), Moravčah, Dobrničah, Št. Gotthardu, Oplotnici, Bučki, pri Fari, na Igu, v Laščah, Srednji vasi, Lippnici, Razdrtem, Poljanah, Sp. Gorjah, Smartnem ob Paki, Cankovi.

12. novembra: v Kamniku, Metliki, Bušehi vasi, Mariboru, Smartnem ob Paki, Dol. Lendavi.

14. novembra: v Gornjičah, Tarnišču.

15. novembra: v Vranskem, Gor. Radgoni, Grahovem, Dol. vasi pri Ribnici, Poljčanah.

16. novembra: v Ptuj, Bogojini.

Vrednost denarja

1 ameriški dolar	Din 43'50
1 nemška marka	Din 17'60
1 švicarski frank	Din 14'24
1 angleški funt	Din 215'—
1 avstrijski šiling	Din 9'—
1 francoski frank	Din 2'89
1 češkoslovaška krona	Din 1'81
1 italijanska lira	Din 3'56

Rudolf Gaj:

Izobčenci

(Nadaljevanje.)

V tem je zaprasketala vžigalica, in ko je Matjaž prižgal sebi in tovarišu jutranjo cigareto, je zaklical:

>Nevinka!<

>Dobro jutro, tovariša!< je skoraj v istem trenutku pozdravila Nevinka. >Sta dobro spala? Kako si se počutil Peter? — Kaj naj vama pripravim, kavo ali čaj?<

Tovariša sta oba naročila kavo.

>Ne vem, kaj je to,< je povzel Matjaž, ko sta bila zopet sama, >da te včasih kar na lepem obide nekaj tako nerazumljivo čudnega, da bi najrajši pobegnil in se skrili... Ali je prišlo že tudi tebi kdaj tako, tovariš?<

>O tudi, tudi,< je s pozornostjo odvrnil Peter.

>Sinoči me je po dolgem času obšlo zopet takšno čustvo,< je nadaljeval Matjaž, ne da bi pri tem pogledal tovariša. >To ti je za vraga! Toda sedaj pride še samo včasih, poprej pa me je držalo skoraj vedno in me spustilo le redkokdaj za trenutek. In to je bolezen, dragi moj, in več, kakšna bolezen?<

>Strah pred ljudmi!< je odvrnil Peter.

>Točno! Samo strah pred ljudmi! Vidim, da si tudi ti že poznal to. Daj mi roko, Peter, še enkrat! Zakaj tako sorodna človeka kakor sva midva, se mislim srečata le redkokdaj.<

Segla sta si radostno v roki in Peter je dejal odkritosrčno:

>Resnično, resnično ti povem, da še nikoli v življenju nisem imel prilike, srečati takšnega človeka kakor si ti. Zato sem sedaj toliko bolj srečen, ko sem naposled vendarle našel v tebi pravega tovariša, ki bo v polni meri zaslužil vse zaupanje enakega tovariša.<

>To je zares imenitno!< je menil Matjaž smehljaje. >Verjemi mi, da sem tudi jaz srečen ob misli, da sem našel v tebi prijatelja. Zakaj po vseh okoliščinah sodeč, si ti to tudi brez dvoma.< Cigareti sta bili medtem dogoreli in tovariša sta hitro vstala, se oblekla ter se podala k zajutruku.

V kuhinji je že bil tudi Jernač. Sedel je pri mizi in pregledoval neke knjige. Ko so pozajtrkovali, je Matjaž prinesel svoj nahrbtnik in izložil iz njega stvari.

>Sedaj boš, tovariš Peter, lahko videl, kako se pri nas gospodari in živi,< je dejal pol šaljivo, pol resno. >Kar je pri drugih denar, to je pri nas samo knjiga.< je skoraj že čisto resno nadaljeval. >Knjiga, dragi tovariš, je strahovito pravična in natančna ter ti ne dovoli niti najmanjše popustljivosti, opirajoč se pri tem samo na predpisana in overljena pravila. In ta pravila zopet niso nič drugega nego edina skrb za dobrobit vsakega posameznika.<

Izvelel je iz neke knjige popisano polo papirja in jo porinil pred Petra z besedami:

>Vidiš, to so ta naša pravila.<

Peter, ki je s pozorno pazljivostjo poslušal, je brž pograbil polo in čital:

>Naša organizacija je vzajemno-samoupravna enota, koje sotovariši (kot njeni prvi in živi organski deli) so dolžni in to brezpogojno: a) podpirati se med seboj in pomagati drug drugemu; b) gojiti čustvo medsebojne ljubezni in spoštovati drug drugega in c) odpovedavati se slehernemu načinu razlikovanja med seboj.<

>Aha, to je že tudi ves katekizem,< si je dejal Peter sam pri sebi, ko je bil opazil, da že sledi neki drugi odstavek. >In čisto dovolj ti je tega! Kam bi do vraga s tistimi dolgimi litanijami, ki niso nič drugega nego, da te utrujajo. Čimveč imaš predpisanega, tem manj boš izvršil od tega kakor je treba.<

In Peter je čital naprej:

>Vsak tovariš ima do te svoje ednote enako obveznost in enako pravico. Zato se vodi natančno knjigovodstvo in vsak sotovariš ima takisto še posebej svoj konto, v katerega se mu proti njegovemu podpisu zabeležuje natančno ves njegov debit in kredit. Ta račun ima vsak tovariš vedno na vpogled, da si je lahko vsak hip na jasnem, v kakšnem odnosu se nahaja do enote.<

Ker ta enota nima lastnega premoženja, je naloga tovarištva, da po svoji bistrosti in spretnosti svojih rok skrbi za to, da se tudi premoženje po možnosti nekoč nabere. Samopomoč tovarištva je osnovana in razporejena tako-le:

(Se nadaljuje.)

Sukno,

kamgarn, ševjot in melton za moške obleke in zimske suknie nudi po zelo znižanih cenah

TRGOVSKI · DOM
Sternecki
TOVARNA · PERILA · IN · OBLEK

Celje
št. 63.

Poskusite in prepričajte se tudi Vi!
Ogromna izbira in zaloga ter najboljše kvaliteta. Pišite še danes po brezplačne vzorec in cenik!

Za delo na terenu

dobro obuť

človek ne pozna zaprek pri delu

99.-

Bata

Železne peči

za vsako ceno, štedilnike v najrazličnejših izpeljavah, kuhinjsko posodo in vso železnino Vam nudi

Fr. Stupica

železnina

Ljubljana

Gospodarska c. 1

Sadna drevesca in vinske trte

(cepljene) sadne divjake, cepiče ameriške trte, maline, ribizla itd. morete najbolje in najceneje kupiti pri

VELEDREVESNICI IN TRTNICI

JANKO ŠARIČ, PETROVARADIN

(Srem). — Sadna drevesca od 4—10 Din po kosu. — Cenik pošljem na zahtevo vsakomur brezplačno.

TRBOVELJSKI IN PRVOVRSTNI SPLITSKI PORTLAND CEMENT, nadalje prvovrstno banatsko pšenično moko, debele in drobne otrobe, umetna gnojila, razna semena, semenski oves, ječmen in semenski krompir ima po najnižjih cenah vedno v zalogi

„Ekonom“

Ljubljana

Kolodvorska ulica 7

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, GREGORČIČEVA št. 23

Tel. 25-52. Telegram: Tiskarna Merkur

Prodamo ali oddamo v najem takoj trgovino in gostilno

v Višnji gori, 20 korakov od postaje. Ponudbe na **Aloma Company d. z o. z.**, Ljubljana, Aleksandrova c. 2, I. nad.

Sadno drevje

za jesensko ali spomladansko saditev, visokodebelnato in prtično od pečkarjev do koščičarjev, z garancijo najprikladnejših sort po sadnem sortimentu s strokovnimi navodili po zmernih cenah dobite pri

Kmetijski družbi v Ljubljani

Zahtevajte cenik! **Novi trg 3** Zahtevajte cenik!

DENAR naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

reg. zadr. z neomejeno zavezo

v LJUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica števil. 1

Telef. št. 28-47. Rač. poš. hran. št. 14.257. Brzjavni: „Kmetijski dom“. Ziro rač.: Narodna banka

Vloge na knjižice in tekoči račun sprejema proti najugodnejšemu obrestovanju — večje stalne vloge po dogovoru. // **JAMSTVO ZA VSE VLOGE** presega večkratno vrednost vlog. // Strankam nudi brezplačno pošne položnice za nalaganje denarja. // Vložne knjižice drugih zavodov sprejema v inkaso. Sploh vrši vse denarne posle, ki spadajo v delokrog denarnih zavodov.

BLAGAJNISKE URE: Ob delavnikih od 8—12 in od 3—5, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12^{1/2} ure.

Podružnici: **KAMNIK — MARIBOR**

Stanje vlog: **Din 35.000.000**—

Rezerve: **Din 1.300.000**—

